

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Ustawodawczej

Data posiedzenia: 22 września 2009 r.

Nr posiedzenia: 228

Posiedzeniu przewodniczył: senator Piotr Zientarski – przewodniczący komisji

- Porządek posiedzenia:**
1. Rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 kwietnia 2009 r. dotyczącego ustawy – Kodeks postępowania karnego (*sygnatura akt P 22/07*).
 2. Rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego 14 maja 2009 r. dotyczącego ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (*sygnatura akt K 21/08*).

W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Stanisław Gogacz, Leon Kieres, Bohdan Paszkowski, Grażyna Sztark, Piotr Zientarski,

– przedstawiciele Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu: Marek Jarentowski, Anna Michalak.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 kwietnia 2009 r. dotyczącego ustawy – Kodeks postępowania karnego (*sygnatura akt P 22/07*) omówił przedstawiciel Biura Legislacyjnego dr Marek Jarentowski. Wyjaśnił, że Trybunał orzekł o niezgodności art. 434 §3 i art. 443 zdanie pierwsze *in fine* ustawy – Kodeks postępowania karnego w zakresie, w jakim dopuszczają możliwość orzeczenia na niekorzyść oskarżonego w sytuacji zaskarżenia wyroku, wydanego z zastosowaniem art. 387 k.p.k., wyłącznie na korzyść oskarżonego w oparciu o zarzuty nieobjęte porozumieniem zawartym w trybie art. 387 k.p.k. – z art. 42 ust. 2 konstytucji.

Nadto ekspert dodał, że wyrok TK nie został dotychczas wykonany i żaden podmiot nie wystąpił z inicjatywą ustawodawczą mającą na celu wykonanie wyroku. Wskazał, iż celowe jest podjęcie inicjatywy ustawodawczej przez komisję w tej sprawie, albowiem wyłączenie zakazu *reformationis in peius* w sytuacji, gdy dojdzie do skazania w trybie dobrowolnego poddania się karze, a następnie oskarżony zakwestionuje rozstrzygnięcie zawarte w wyroku, wskazując jako podstawę błąd lub brak należytej staranności sądu, stanowi niedopuszczalne ograniczenie konstytucyjnego prawa do obrony.

W celu wykonania wyroku, biorąc pod uwagę jego sentencję oraz uzasadnienie, proponuje się nadanie nowego brzmienia przepisowi §3 w art. 434 k.p.k. W konsekwencji przepis ten rozszerza stosowanie korzystnego dla skazanego zakazu *reformationis in peius* na sytuacje, w których od wyroku został przez niego wniesiony środek odwoławczy (a więc na korzyść skazanego), a następnie uchylenie zaskarżonego wyroku nastąpiło z powodu, po pierwsze, obrazy prawa materialnego, po drugie, obrazy przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia lub, po trzecie, uchybień stanowiących tzw. bezwzględne przyczyny odwoławcze. Skazany nie będzie więc mógł korzystać z tego zakazu w sytuacji, gdy wnosi środek odwoławczy podnoszący np. błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, lub np. niewspółmierność kary.

Wobec powyższego przewodniczący komisji Piotr Zientarski przedstawił wniosek o podjęcie

inicjatywy ustawodawczej mającej na celu wykonanie tego wyroku.
Komisja jednogłośnie przyjęła przedstawiony wniosek (5 głosami za).
Do reprezentowania komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy został upoważniony senator Piotr Zientarski.

Konkluzja: Komisja wnosi o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w tej sprawie.

Ad.2 Następnie ekspert Biura Legislacyjnego Anna Michalak przedstawiła wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 maja 2009 r., dotyczący ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (sygnatura akt K 21/08). Wyjaśniła, że Trybunał orzekł o niezgodności następujących przepisów:

- art. 8 ust. 7 ustawy w brzmieniu nadanym przez ustawę zmieniającą w zakresie, w jakim wyklucza możliwość odmowy przyjęcia wniosku o wszczęcie egzekucji lub podjęcia innych czynności wchodzących w zakres ustawowych zadań komornika, poza granicami właściwości sądu apelacyjnego, z art. 2 w związku z art. 31 ust. 3 konstytucji;
- art. 32 ust. 7 ustawy w brzmieniu nadanym przez ustawę zmieniającą w zakresie, w jakim przyznaje prezesowi sądu apelacyjnego uprawnienie do zobowiązania komornika do zatrudnienia wskazanego asesora komorniczego, z art. 2 i art. 17 ust. 1 konstytucji;
- art. 40 ust. 2, art. 45 ust. 2 oraz art. 49a ust. 3 ustawy w brzmieniu nadanym przez ustawę zmieniającą, a dotyczących egzekucji świadczeń niepieniężnych oraz zabezpieczenia roszczeń (zarówno pieniężnych jak i niepieniężnych), niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, wszczętych na wniosek Skarbu Państwa, z art. 64 ust. 2 konstytucji.

Nadto pani ekspert wskazała, iż w momencie sporządzania informacji żaden formalnie uprawniony podmiot nie wystąpił z inicjatywą ustawodawczą mającą na celu wykonanie przedmiotowego wyroku. Jakkolwiek w czasie rozprawy przed Trybunałem przedstawiciel Sejmu, informując o zaawansowanych pracach parlamentarnych nad nowelizacją ustawy o komornikach, zadeklarował gotowość uwzględnienia w tych pracach wniosków wynikających z niniejszego orzeczenia TK, niemniej jednak rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (druk sejmowy nr 1810/ VI kadencja, skierowany 20 marca 2009 r. do pierwszego czytania do Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka) nie zawiera regulacji w omawianym zakresie.

Mając na uwadze treść wyroku oraz uzasadnienia, proponuje się nowe brzmienie zapisu w art. 8 ust. 7 i 9 oraz art. 32 ust. 7 zaskarżonej ustawy. Proponuje się, by komornik wybrany przez wierzyciela w granicach właściwości sądu apelacyjnego nie mógł odmówić przyjęcia wniosku o wszczęcie egzekucji, dokonania zabezpieczenia lub podjęcia innych czynności wchodzących w zakres jego ustawowych zadań. W przypadku odmowy przyjęcia wyżej wymienionych wniosków lub podjęcia innych czynności wchodzących w zakres jego ustawowych zadań komornik ma wydać postanowienie, które doręcza się tylko wierzycielowi. Odnośnie do zatrudniania wskazanego asesora komorniczego ustanawia się możliwość zobowiązania komornika nie przez prezesa sądu, ale przez radę właściwej izby komorniczej.

Jednocześnie, w związku z wyraźnym uchYLENIEM przez TK przepisów art. 40 ust. 2 i art. 45 ust. 2 ustawy w brzmieniu nadanym przez ustawę zmieniającą, należałoby przywrócić regulacji brzmienie obowiązujące przed wejściem w życie ustawy zmieniającej. W pozostałym zakresie wyrok nie wymaga wykonania.

Wobec powyższego przewodniczący komisji Piotr Zientarski przedstawił wniosek o podjęcie inicjatywy ustawodawczej mającej na celu wykonanie tego wyroku.
Komisja jednogłośnie przyjęła przedstawiony wniosek (5 głosami za).
Do reprezentowania komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy został upoważniony senator Bohdan Paszkowski.

Konkluzja: Komisja wnosi o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w tej sprawie.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.